

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Мая Димитрова Василева, ФЖМК, СУ „Св. Климент Охридски“
(*научна длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна институция*)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (докторска програма „Медии и комуникации“ - Ефективни комуникации в онлайн средата)
с дисертационен труд на тема: „КРЕАТИВНИТЕ КОМУНИКАЦИИ И НОВИТЕ МЕДИЙНИ ФОРМАТИ В КОНТЕКСТА НА ЕКСТРАОРДИНАРНАТА ВИРТУАЛНОСТ“,
представен от Атанас Атанасов Лозанов, редовен докторант в катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“ на Факултета по журналистика и масова комуникация
с научен ръководител: доц. д-р Симеон Игнатов Василев

Докторант Атанас Лозанов е завършил МП „Продуцентство и креативна индустрия“ като един от практиците в специалността с опит в медийната среда и в професионална запознатост с ролята и отговорностите на продуцент на телевизионна продукция. В тригодишния период на активна докторантска дейност имам преки наблюдения върху негови изяви и публикации в две международни конференции на ФЖМК, в които сме участвали в общи панели и академични дискусии.

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение, библиография от 82 източника на бълг. език и други три езика, справка за научни приноси и списък на публикации по темата на дисертацията. В основния текст са включени 16 фигури и 9 инфографики. Трудът е придружен от едно приложение (анкета за емпирично изследване). Общият обем на труда е 146 стр.

Дисертацията, представена от Атанас Лозанов, е посветена на актуален проблеми, глобално значим и широко дискутиран научен въпрос и концептуална интерпретация за изкуствения интелект през XXI век – смел избор на тема, по която докторантът и научният ръководител заемат отговорна позиция. Темата на научното изследване на дисертацията е в съответствие с актуална глобална тенденция на академични разработки за прилагане на изкуствен интелект и в този смисъл е съвременна иновативна част от световната мегатенденция на динамична сложност на медиите, комуникациите и възприятие на изкуството, както и необходим за проучване диференциран проблем, и съответно оригинална в концептуалното си наблюдение тема.

Темата на дисертацията за новото медийно изкуство в екстраординарна виртуалност е достатъчно сложна и авторът е избрал компилиран и многопластов анализ с интердисциплинарен подход. Жанрът и формите на новото медийно изкуство са представени в историческа перспектива с разнообразни термини и е поставен специален акцент върху технологичния прогрес, който влияе онтологията и дискурса на новото изкуство. Именно чрез дигиталната идентичност, базирана на изчислителна културна сублимация на история и наследство в изкуството, когнитивната психология и решителната намеса на новите технологии, възниква връзката между артист(човек) и машина(изкуствен интелект). Както е посочено в текста – „колаборация с ново надграждащо значение в креативните и ефективни комуникации в онлайн средата и въздействието на екстраординарната

виртуалност върху съзнанието при преформатиране на творческите и социалните рецептори на публиките“. Въз основа на своя анализ авторът засяга общия въпрос за връзката между естествения и изкуствения интелект в сферата на изкуството и чрез динамичния технологичен процес – възможно ли е да се въведат нови алгоритми на съзнанието?

Считам, че представените обект и предмет на изследването, както и наличните три хипотези, основен научен проблем, водеща теза и изследователски метод за решаване на три съответни изследователски цели са напълно обосновани и подходящи за темата на дисертацията.

В съдържателно отношение дисертацията е много добре структурирана в три основни глави, теоретично задълбочени с набор от терминологични обосновки. Текстът се отличава с фактологичност, многостранен анализ и показва задълбочено разбиране и широка информираност на докторанта. Дисертацията представя познаване на научната литература, показва сложността на научните възгледи в областта на изследването, а авторската интерпретация е разработена като оригинална концептуална рамка с език и стил, подходящи за кандидат доктор. Авторефератът е в съответствие с текста на дисертацията.

Първата глава, наречена „Онтология и дискурси на новото медийно изкуство“, предлага теоретична рамка на изследването и очертава територията на новото медийно изкуство като обект и проблем на творчеството и комуникацията – в рамките на произход, техники, културни повлиявания, специфики и посока на развитие. Докторантът също така изследва концептуалната връзка между култура на ремикса (Лорънс Лесиг) и съвременните жанрове на новото медийно изкуство, създадено то технологични агенти. Точно тук той адресира стар, но изключително сложен въпрос за стойността на оригинала и копието в контекста на културата на ремикса и използването на изкуствения интелект в изкуството, но в същото време, изследването повдига въпроси за добавената стойност на оригинала и недостатъците на репликата в изкуството.

Във втората глава, озаглавена „Нови алгоритми на съзнанието: творчески приложения, технологични и социални конотации“ тези наблюдения стават по-специфични и фокусът на внимание се обръща към мястото на изкуството, генерирано от изкуствен интелект, като проследява теоретични рамки, философски конструкции и практически приложения. Наблюдава се втората хипотеза за социална и културна трансформация чрез изчислително изкуство.

Третата глава „Емпирични изследвания Инфоксикация и когнитивна устойчивост, модели и девиации на новото време“ обхваща нови открития и резултати от известни с резултатите си научни проучвания и проведено собствено емпирично изследване във връзка с третата хипотеза и консолидиране на парадигма за новото медийно изкуство, релевантна на изследователските намерения на дисертационния труд.

В заключението е обобщен основен извод, че историческото развитие на новото медийно изкуство показва предпоставки за културна трансформация с помощта на изкуствения интелект.

II. Приноси на дисертационното изследване

Един от съществените приноси на дисертацията е позиционирането на взаимодействието между хора и машини в нов технологичен контекст, предопределен от развитието на новото медийно изкуство. Намесата на изкуствения интелект в конвергенцията с човешкия талант на твореца създава нови възможности за изява на творчеството, но в същото време поражда нови граници, както и неограничено съществуване на изкуството.

Изразявам съгласие с формулираните приноси на дисертацията.

Научните приноси на дисертационния труд се свързват с няколко момента:

- Научна концепция и дефиниция за ново медийно изкуство - онтология и дискурси-художествени и творчески техники;

- Концептуална рамка на колаборативен функционален процес на създаване на изкуство от човек-артист и изкуствен агент;
- Теоретична постановка за съществуваща връзка и предразположеност на дигиталното по рождение поколение към новото медийно изкуство-невропластичност – промени в мозъчните структури в резултат на излагане на въздействието на новите технологии – трансхуманистично творческо съзнание;
- Оригинална изследователска позиция за същността и стойността на надграденото човешко изкуство посредством нови технологии- абсорбира ги;
- Авторско виждане за възникване на нови алгоритми на съзнанието – екстраординарна виртуалност - хибридни контрагенти в новото медийно изкуство.
- Преформатираните аудитории на новото медийно изкуство.

III. Бележки и препоръки

Атанас Лозанов обединява бележките и препоръките, които съм открила по време на вътрешната защита на дисертационния труд и те са отразени в представения текст. Нямам препоръки, освен следващи усилия на автора да обогати съществуващи теории с нови открития по темата на дисертацията.

IV. Публикации и участия в научни форуми

Докторантът има пет публикации по темата на дисертацията и са представени необходими участия в научни форуми. Настоящото становище за дисертационния труд на Атанас Лозанов е на тема: „Креативните комуникации и новите медийни формати в контекста на екстраординарната виртуалност“ потвърждава, че трудът е развиван според изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5 и са покрити минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3. Предоставеният текст за становище, съответства на темата, критериите, изискванията и спецификите на научната специалност и профила на основното обучаващо звено – катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“.

V. Заключение

Поради гореизложеното и подчертавайки достойнствата на представения труд, категорично заявявам становището си, че на Атанас Лозанов следва да бъде присъдена научната и образователна степен „доктор“ в научно направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“, за което ще гласувам положително.

Дата: 04.09.2023 г.

Рецензент: Доц. д-р Мая Василева